

**PRILOG VODIČU
KROZ SADRŽAJ I STRUKTURU
NACIONALNIH ISPITA
U ČETVRTOME RAZREDU
U ŠKOLSKOJ GODINI 2022./2023.**

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

**NACIONALNI ISPITI ZA UČENIKE 4. RAZREDA KOJI SE ŠKOLUJU PREMA
REDOVITOME PROGRAMU UZ PRILAGODBU SADRŽAJA I
INDIVIDUALIZIRANE POSTUPKE**

UVOD

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) provest će nacionalne ispite za učenike četvrtoga razreda u 81 osnovnoj školi Republike Hrvatske u školskoj godini 2022./2023.

Učenici će pisati nacionalne ispite iz Hrvatskoga jezika, Matematike i Prirode i društva.

Učenicima s teškoćama su tijekom provedbe nacionalnih ispita osigurani različiti postupci prilagodbe ispitne tehnologije.

Prilagodba ispitne tehnologije odnosi se na prilagodbu ispitnoga materijala i prilagodbu procesa provedbe ispitivanja.

Prilagodba ispitnoga materijala obuhvaća sadržajnu prilagodbu ispita, jezičnu prilagodbu i/ili grafičku prilagodbu.

Prilagodba procesa provedbe ispitivanja obuhvaća prilagodbu okruženja, prilagodbu vremena predviđenoga za pisanje ispita, korištenje pomagala i/ili pružanje neposredne potpore učenicima.

Prilagodba ispitne tehnologije namijenjena je učenicima koji se školuju prema redovitome programu uz individualizirane postupke (čl. 5. Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju¹, NN, br. 24/15; u daljnjemu tekstu: Pravilnika) i učenicima koji se školuju prema redovitome programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke (čl. 6. Pravilnika).

¹ Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju. NN, br. 24/2015.

Za učenike četvrtoga razreda koji se školuju prema čl. 6. Pravilnika prilagodba ispitnoga materijala obuhvaća sadržajnu prilagodbu ispita, jezičnu prilagodbu i/ili grafičku prilagodbu. Sadržajna prilagodba proizlazi iz prilagodbe očekivane razine ishoda koji se ispituju nacionalnim ispitima iz pojedinoga nastavnog predmeta.

U nastavku su prema ispitivanim nastavnim predmetima navedeni:

- **sadržaj ispita** koji obuhvaća područje/potpodručje ispitivanja, odgojno-obrazovne ishode i sadržaje ispitivanja
- **struktura ispita** u kojoj su navedeni broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu te trajanje ispita (za učenike s teškoćama trajanje ispita produljuje se 50 %)
- **primjeri zadataka** koji sadrže točne odgovore, područje ispitivanja, odgojno-obrazovne ishode, kognitivnu razinu i procijenjenu težinu.

Cilj i područja ispitivanja navedeni su u Vodiču kroz sadržaj i strukturu nacionalnih ispita za četvrti razred².

Cilj je prilagodbe procesa vrednovanja omogućiti učenicima s teškoćama u razvoju ravnopravno sudjelovanje u polaganju nacionalnih ispita i ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda definiranih kurikulumom.

Prilagodbom ispitnih materijala i uvjeta ispitivanja prilikom provedbe nacionalnih ispita svakomu se učeniku osiguravaju odgovarajući oblici podrške za iskazivanje vlastitih postignuća.

² Vodič je dostupan na poveznici: <https://www.ncvvo.hr/wp-content/uploads/2022/11/Vodic-kroz-sadrzaj-i-strukturu-NI-finale1.pdf>

1. HRVATSKI JEZIK

1.1. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Hrvatskoga jezika za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz triju područja ispitivanja:

1. Čitanje
2. Hrvatski jezik
3. Pisanje.

Ispitno područje Čitanje sadrži dva potpodručja:

- a. Čitanje **književnoga** teksta
- b. Čitanje **obavijesnoga** teksta.

U **tablici 1.** za svako područje ispitivanja navedeni su prilagođeni odgojno-obrazovni ishodi te pripadajući sadržaji ispitivanja na kojima se temelji ispitivanje za učenike koji se školuju prema **članku 6. Pravilnika.**

Tablica 1. Područja, potpodručja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržaji ispitivanja za Hrvatski jezik

PODRUČJE/ POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ³	SADRŽAJI ISPITIVANJA
Čitanje književnoga teksta	Izražava svoja zapažanja nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.	Vrste tekstova: lirska pjesma: domoljubna, pejzažna i šaljiva slikopriče kratka priča

³ Odgojno-obrazovni ishodi koji se ispituju nacionalnim ispitima proizlaze iz predmetnih kurikuluma i prilagođeni su učenicima koji se školuju prema redovitome programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke.

PODRUČJE/ POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ³	SADRŽAJI ISPITIVANJA
	<p>Povezuje sadržaj i temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.</p> <p>Izražava doživljaj književnoga teksta u skladu s vlastitim čitateljskim iskustvom.</p> <p>Sluša/čita književni tekst i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.</p> <p>Čita književni tekst i prepoznaje pojedinosti književnoga jezika.</p> <p>Čita književni tekst i prepoznaje osnovna obilježja književnoga teksta.</p>	<p>bajka pjesma kratki igrokaz zagonetka dječji roman legenda pripovijetka basna poslovice, mudre izreke biografija</p> <p>Književnoteorijski pojmovi: pjesnička slika, personifikacija i onomatopeja, stih, strofa, ritam, ponavljanja, pjesničke slike, književni lik, vrijeme radnje, mjesto radnje, dijalog, dramski lik</p>

PODRUČJE/ POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI³	SADRŽAJI ISPITIVANJA
<p>Čitanje obavijesnoga teksta</p>	<p>Čita kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima.</p> <p>Čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.</p> <p>Čita tekst i prepričava sadržaj teksta.</p> <p>Sluša/čita medijski tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke.</p> <p>Pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika.</p> <p>Razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p> <p>Razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.</p>	<p>Vrste tekstova:</p> <p>obavijesni tekst</p> <p>obrazovni tekst</p> <p>strip</p> <p>tekst iz dječjih časopisa</p> <p>tekstovi u književnim i zabavno-obrazovnim časopisima za djecu</p> <p>tekst s grafičkim prikazom</p>

PODRUČJE/ POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI³	SADRŽAJI ISPITIVANJA
Hrvatski jezik	<p>Upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.</p> <p>Oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.</p> <p>Oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.</p>	<p>Jezikoslovni pojmovi*: glas, slovo, slog, riječ rastavljanje riječi na slogove na kraju retka izjavna, upitna i usklična rečenica jesna i niječna rečenica gramatičke kategorije vrste riječi: imenice, pridjevi, glagoli, posvojni pridjevi umanjenice, uvećanice glagolska radnja, stanje i zbivanje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme *</p> <p>* Primjena znanja čestih i prototipnih jezikoslovnih pojmova vrednuju se i u području pisanja.</p>
Pisanje	<p>Piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom.</p>	<p>Vrste tekstova: opis predmeta ili lika čestitka</p>

PODRUČJE/ POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ³	SADRŽAJI ISPITIVANJA
	<p>Upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.</p> <p>Oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.</p> <p>Oblikuje jednostavni kraći tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.</p> <p>Sluša/čita medijski tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke.</p>	<p>pismo</p> <p>pisani sastavak</p> <p>izvješće</p> <p>Polazni sadržaji:</p> <p>plakati, strip, brošure, reklamni letci, grafički prikazi</p> <p>Pravopisni sadržaji*:</p> <p>veliko početno slovo:</p> <p>imena životinja, blagdani i praznika, ulica, trgova i naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užemu okružju, knjiga i novina, naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, filmova</p> <p>dvotočka i zarez (u nabranju)</p> <p>riječi s glasovima č, ć, dž, đ, ije/ je/e/i</p>

PODRUČJE/ POTPODRUČJE ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI³	SADRŽAJI ISPITIVANJA
	<p>Pronalazi jednostavne podatke koristeći se ponuđenim izvorima primjerenima dobi učenika.</p> <p>Razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p> <p>Razlikuje tiskane publikacije primjerene dobi i interesima.</p>	<p>pisanje pridjeva (opisni, gradivni i posvojni) na -čki, -ćki, -ski, -ški)</p> <p>posvojni pridjevi izvedeni od vlastitih imena</p> <p>* Točnost pravopisnih sadržaja vrednuje se na čestim i prototipnim primjerima. Navedeni nastavni sadržaji mogu se ispitati i u području hrvatskoga jezika.</p>

1.2. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika za četvrti razred osnovne škole za učenike koji se školuju **prema članku 6. Pravilnika** sastoji se od dviju ispitnih cjelina:

1. Čitanje i hrvatski jezik
2. Pisanje.

Prva ispitna cjelina sadrži ukupno **29 zadataka**

(8 – 12 zadataka u potpodručju Čitanje književnoga teksta,
3 – 4 zadatka u potpodručju Čitanje obavijesnoga teksta i
13 – 16 zadataka u području Hrvatski jezik).

Svaki zadatak u ovoj cjelini nosi jedan bod.

Drugu ispitnu cjelinu čini jedan zadatak pisanja koji nosi 18 bodova.

Ispit sadrži ukupno 30 zadataka i donosi ukupno 47 bodova.

U **tablici 2.** navedeni su broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu.

Tablica 2. Broj zadataka i broj bodova za svaku ispitnu cjelinu

PODRUČJE	POTPODRUČJE	BROJ ZADATAKA*	BROJ BODOVA
Čitanje	Čitanje književnoga teksta	8 – 12	8 – 12
	Čitanje obavijesnoga teksta	3 – 4	3 – 4
Hrvatski jezik		13 – 16	13 – 16
Pisanje		1	18
UKUPNO		30	47

* Broj zadataka i pripadajući broj bodova prema potpodručjima iskazan je u mogućim rasponima.

Ispit sadrži **ukupno 30 zadataka** i ukupno 47 bodova.

Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika traje **135 minuta**.

Prva ispitna cjelina traje 75 minuta, a druga 60 minuta.

Učenicima koji se školuju prema **članku 6. Pravilnika** vrijeme trajanja ispita **produljuje se 50 %**.

1.3. Primjeri zadataka

1. primjer

Pozorno pročitajte pjesmu.

Željeznica

Puše, stenje, zviždi, juri
Po gvozdenoj stazi toj.
Što je tjera? Tko je vodi
Pa joj naglo viče „Stoj!“

Oči su joj sve crvene.
Ugljen guta, riga dim.
Vijuga se poput zmaja
Udovima tresući svim.

K brdu dođe – dugo psiče
I već hita u crn rov.
K mostu stigne – na njem tutnji
Pa odjuri u kraj nov.

Stane. Ljudi u nju skaču.
Samo hitno naprijed!
Strah je nije žege ljetne,
Ne plaši je zimski led.

Vladimir Nazor

Koji od navedenih stihova u pjesmi **pokazuje da se **željeznica brzo kreće**?**

- A. I već hita u crn rov.
- B. Oči su joj sve crvene.
- C. Stane. Ljudi u nju skaču.

Točan odgovor: A

Područje ispitivanja: Čitanje

Potpodručje ispitivanja: Čitanje književnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishodi:

Sluša/čita književni tekst i

razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.

Čita književni tekst i prepoznaje pojedinosti književnoga jezika.

Čita književni tekst i prepoznaje osnovna obilježja književnoga teksta.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

2. primjer

U kojoj je od sljedećih rečenica **podcrtana imenica**?

- A. Dječak je dobio dar.
- B. Marta je darovita djevojčica.
- C. Mama mi je darovala knjigu.

Točan odgovor: A

Područje ispitivanja: Hrvatski jezik

Odgojno-obrazovni ishodi:

Upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u skladu s komunikacijskom situacijom.

Oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

Oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna pravila.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Vidra

Vidra je simpatična zvijer iz porodice kuna i smatra se najvećom europskom kunom.

Najčešće obitava u svim vrstama slatkih voda kao što su rijeke, jezera i močvare,

ali može je se pronaći i na stjenovitim morskim obalama.

Prilagođena je životu u vodi, uključujući i more.

Ima vitko duguljasto tijelo, dugi rep i kratke, snažne noge s plivaćim kožicama među prstima.

Uobičajeno naraste do jednoga metra duljine, a može težiti i do 12 kilograma.

U kretanju na kopnu vidra produžuje svoje skokove, kojima se u pravilu kreće, povijanjem tijela.

Krzno vidre gusto je i masno, što je štiti od hladne vode.

Tamnosmeđe je boje, a nešto su joj svjetliji vrat, prsa i trbuh.

Vidra svoju jazbinu gradi na mirnim obalama rijeka, uobičajeno zaklonjenim gustim raslinjem ili starim stablima.

Njezina su hrana ribe, rakovi, žabe, mali sisavci, ptice pa i kornjače.

U lov polazi sa zalaskom sunca i lovi do svitanja.

Vidra je danas ugrožena životinjska vrsta zbog onečišćenja voda, izlova ribe kojom se hrani, uništavanja njezinih staništa, uznemiravanja, nestanka riba iz rijeka, suše u ljetnim mjesecima i prekomjernoga lova zbog krzna.

Koji **podatak** iz teksta **upućuje** na to da se **vidra kreće kopnom?**

- A. da produžuje svoje skokove
- B. da gradi jazbinu na mirnim obalama rijeka
- C. da polazi u lov sa zalaskom sunca

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: Čitanje

Potpodručje ispitivanja: Čitanje obavijesnoga teksta

Odgojno-obrazovni ishodi:

Čita kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima.

Čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.

Čita tekst i prepričava sadržaj teksta.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

2. MATEMATIKA

2.1. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Matematike za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi/sadržaji iz sljedećih područja ispitivanja:

1. Brojevi
2. Algebra i funkcije
3. Oblik i prostor
4. Mjerenje
5. Podatci, statistika i vjerojatnost.

U **tablici 3.** za svako područje ispitivanja navedeni su područja i potpodručja ispitivanja te prilagođeni odgojno-obrazovni ishodi na kojima se temelji ispitivanje za učenike koji se školuju **prema članku 6. Pravilnika.**

Tablica 3. Područja, potpodručja i odgojno-obrazovni ishodi za Matematiku

PODRUČJE	POTPODRUČJE	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁴
Brojevi	Odnosi među brojevima	Služi se prirodnim brojevima do 10 000.
	Računske radnje	Pisano množi i dijeli prirodne brojeve do 1000 jednoznamenkastim brojem.
		Izvodi više računskih operacija.

⁴ Odgojno-obrazovni ishodi koji se ispituju nacionalnim ispitima proizlaze iz predmetnih kurikuluma i prilagođeni su učenicima koji se školuju prema redovitome programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke.

PODRUČJE	POTPODRUČJE	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁴
		Pisano zbraja i oduzima u skupu prirodnih brojeva do 10 000.
		Pisano množi i dijeli dvoznamenkastim brojevima u skupu prirodnih brojeva do 10 000.
		Primjenjuje četiri računske operacije i odnose među brojevima u jednostavnim problemskim situacijama.
Algebra i funkcije	Nizovi	Prepoznaje uzorak i kreira niz te prepoznaje pravilnost nizanja.
	Jednakost s nepoznatim članom	Određuje vrijednost nepoznate veličine u jednakostima.
Oblik i prostor	Geometrija ravnine	Opisuje i crta dužine.
		Prepoznaje i crta pravce u različitim međusobnim odnosima.
		Određuje i crta kut.
		Razlikuje i opisuje trokute prema duljinama stranica te pravokutni trokut.

PODRUČJE	POTPODRUČJE	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁴
	Geometrija prostora	Izdvađa i imenuje geometrijska tijela i likove i povezuje ih s oblicima objekata u okruđu. Povezuje sve poznate geometrijske oblike.
Mjerenje	Procjena i mjerenje (opseg i volumen)	Procjenjuje, mjeri i crta duljine duđine.
		Procjenjuje i mjeri masu tijela.
		Određuje opseg likova.
	Mjerne jedinice	Procjenjuje i mjeri vremenski interval. Procjenjuje i mjeri volumen tekućine.
Podatci, statistika i vjerojatnost	Prikazi podataka	Provodi jednostavna istraživanja i opisuje dobivene podatke.
	Vjerojatnost događaja	Određuje je li neki događaj moguć ili nemoguć. Opisuje vjerojatnost događaja.

2.2. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Matematike za četvrti razred osnovne škole sadrži **26 zadataka**, od čega je 18 zadataka višestrukoga izbora (69 %) i 8 zadataka kratkoga odgovora (31 %).

Svaki zadatak boduje se jednim bodom.

U **tablici 4.** naveden je broj zadataka u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja.

Tablica 4. Broj zadataka u ispitu prema vrstama zadataka za svako područje ispitivanja

PODRUČJE	VRSTA ZADATAKA		UKUPAN BROJ ZADATAKA
	VIŠESTRUKI IZBOR	KRATKI ODGOVOR	
Brojevi	7	4	11
Algebra i funkcije	2	1	3
Oblik i prostor	3	1 (2)	4 (5)
Mjerenje	4	1 (0)	5 (4)
Podatci, statistika i vjerojatnost	2	1	3
UKUPNO	18	8	26

Nacionalni ispit iz Matematike **traje 60 minuta**.

Učenicima koji se školuju prema **članku 6. Pravilnika** vrijeme trajanja ispita **produljuje se 50%**.

2.3. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Koliko je $34 + 6 (12 - 2)$?

- A. 84
- B. 94
- C. 400

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: Brojevi

Potpodručje ispitivanja: Računske radnje

Odgojno-obrazovni ishod: Izvodi više računskih operacija.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: teško

2. primjer

Rukom nacrtaj šesti član niza.

1. član

2. član

3. član

4. član

5. član

6. član

Točan odgovor:

Područje ispitivanja: Algebra i funkcije

Potpodručje ispitivanja: Nizovi

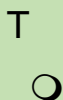
Odgojno-obrazovni ishod: Prepoznaje uzorak i kreira niz objašnjavajući pravilnost nizanja.

Kognitivna razina: primjena

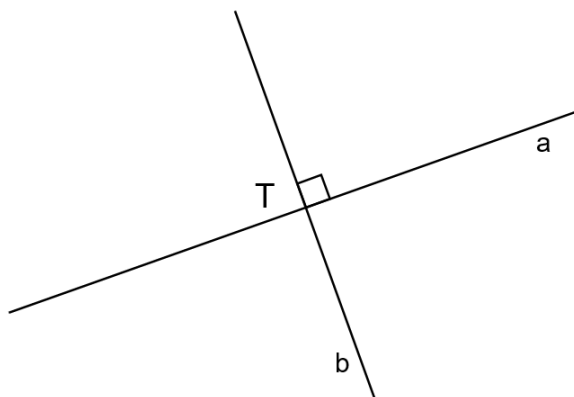
Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Nacrtaj pravce **a** i **b** koji prolaze točkom **T** tako da su pravci **a** i **b** okomiti.

Točan odgovor: npr.

Područje ispitivanja: Oblik i prostor

Potpodručje ispitivanja: Geometrija ravnine

Odgojno-obrazovni ishod: Prepoznaje i crta pravce u različitim međusobnim odnosima.

Kognitivna razina: pamćenje

Procijenjena težina: teško

4. primjer

Koliki je **opseg** nacrtanoga **kvadrata**?

5 cm

Opseg kvadrata jednak je **zbroju duljina** svih njegovih **stranica**.

- A. 5 cm
- B. 10 cm
- C. 20 cm

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Mjerenje

Potpodručje ispitivanja: Procjena i mjerenje (opseg i volumen)

Odgojno-obrazovni ishod: Određuje opseg likova.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

5. primjer

U košari se nalaze: **3** jabuke, **2** naranče i **7** mandarina.
Ana je bez gledanja iz košare **uzela jedan komad** voća.
Koji je komad voća najvjerojatnije uzela?

- A. jabuku
- B. naranču
- C. mandarinu

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Podatci, statistika i vjerojatnost

Potpodručje ispitivanja: Vjerojatnost događaja

Odgojno-obrazovni ishod: Opisuje vjerojatnost događaja.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. PRIRODA I DRUŠTVO

3.1. SADRŽAJ ISPITA

U nacionalnome ispitu iz Prirode i društva za četvrti razred osnovne škole ispituju se odgojno-obrazovni ishodi iz područja:

1. Organiziranost svijeta oko nas
2. Promjene i odnosi
3. Pojedinac i društvo
4. Energija.

U **tablici 5.** za svako područje ispitivanja navedeni su prilagođeni odgojno-obrazovni ishodi te pripadajuće sadržajne osnove na kojima se temelji ispitivanje za učenike koji se školuju **prema članku 6. Pravilnika.**

Tablica 5. Područja ispitivanja, potpodručja ispitivanja, odgojno-obrazovni ishodi i sadržajna osnova područja ispitivanja za Prirodu i društvo

PODRUČJE ISPITIVANJA	POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁵	SADRŽAJNA OSNOVA
Organiziranost svijeta oko nas	Organiziranost živih bića Organiziranost društvenih zajednica	Uočava organiziranost u prirodi i važnost organiziranosti.	uloga organa dijelovi prirode prema zadanome kriteriju

⁵ Odgojno-obrazovni ishodi koji se ispituju nacionalnim ispitima proizlaze iz predmetnih kurikuluma i prilagođeni su učenicima koji se školuju prema redovitome programu uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke.

PODRUČJE ISPITIVANJA	POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁵	SADRŽAJNA OSNOVA
	<p>Organiziranost vremena</p>	<p>Zaključuje o organiziranosti vremena i prikazuje vremenski slijed događaja.</p> <p>Upoznaje organiziranost različitih zajednica i prostora dajući primjere iz neposrednoga okružja.</p> <p>Uočava organiziranost prirode.</p> <p>Prikazuje vremenski slijed događaja i prepoznaje njihovu važnost.</p> <p>Uočava/prepoznaje organiziranost ljudskoga tijela i životnih zajednica.</p> <p>Zaključuje o promjenama u prirodi koje se događaju tijekom godišnjih doba.</p>	<p>živa bića s obzirom na prehranu</p> <p>živi i neživi dijelovi prirode</p> <p>dijelovi različitih zajednica i prostora</p> <p>prirodna i društvena obilježja domovine</p> <p>povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarstvom</p> <p>vremensko razdoblje na kalendaru</p> <p>aktivnosti u vremenskome</p>

PODRUČJE ISPITIVANJA	POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁵	SADRŽAJNA OSNOVA
		<p>Prepoznaje važnost povijesnoga nasljeđa te razvoj nacionalnoga identiteta.</p> <p>Uočava povezanost prirodnoga i društvenoga okružja s gospodarstvom Republike Hrvatske.</p>	<p>periodu dana i tjedna</p> <p>povijesni događaji, osobe i promjene tijekom desetljeća, stoljeća, tisućljeća na lenti vremena, vremenskoj crti</p> <p>organizacija vremena</p>
Promjene i odnosi	<p>Snalaženje u prostoru</p> <p>Ciklusi u prirodi</p> <p>Odnos prema prirodi i sebi</p>	<p>Povezuje/uočava organiziranost lokalne zajednice i prepoznaje prikaze različitih prostora.</p> <p>Prepoznaje organiziranost Republike Hrvatske i njezina nacionalna obilježja.</p>	<p>geografska karta i geografska obilježja Republike Hrvatske</p> <p>strane svijeta</p> <p>granice Republike Hrvatske</p> <p>simboli i smještaj na planu</p>

PODRUČJE ISPITIVANJA	POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁵	SADRŽAJNA OSNOVA
		<p>Zaključuje o promjenama u prirodi koje se događaju tijekom godišnjih doba.</p> <p>Uočava važnost odgovornoga odnosa čovjeka prema sebi i prirodi.</p> <p>Primjenjuje odgovoran odnos prema sebi, drugima i prirodi.</p> <p>Prepoznaje promjene i odnose u prirodi te u međusobnoj ovisnosti živih bića i prostora na primjerima iz svoga okoliša.</p> <p>Snalazi se u prostoru, na planu mjesta i karti zavičaja, izrađuje plan neposrednoga okružja i</p>	<p>životni uvjeti i raznolikost živih bića na različitim staništima</p> <p>pripadnost vrste određenomu staništu</p> <p>utjecaj životnih uvjeta na životne zajednice</p> <p>promjene u prirodi tijekom godišnjih doba</p> <p>kruženje vode u prirodi</p> <p>utjecaj čovjeka na biljke i životinje</p>

PODRUČJE ISPITIVANJA	POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁵	SADRŽAJNA OSNOVA
		<p>uočava povezanost prostornih obilježja zavičaja i načina života ljudi.</p> <p>Razlikuje važnost odgovornoga i neodgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.</p> <p>Prepoznaje i povezuje životne uvjete i raznolikost živih bića na različitim staništima te prepoznaje cikluse u prirodi.</p>	<p>odgovorno ponašanje prema okolišu</p> <p>osobna higijena i higijena prostora</p> <p>bolesti dječje dobi</p>
<p>Pojedinac i društvo</p>	<p>Društvena odgovornost</p>	<p>Prepoznaje ulogu i utjecaj prava, pravila i dužnosti na pojedinca i zajednicu te preuzima odgovornost za svoje postupke.</p>	<p>prirodna i kulturna baština</p> <p>dječja prava</p>

PODRUČJE ISPITIVANJA	POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁵	SADRŽAJNA OSNOVA
		<p>Zaključuje o ulozi i utjecaju pravila, prava i dužnosti na zajednicu te važnosti odgovornoga ponašanja.</p> <p>Prepoznaje ulogu, utjecaj i važnost povijesnoga nasljeđa te prirodnih i društvenih različitosti domovine na razvoj nacionalnoga identiteta.</p>	odgovorno ponašanje u digitalnome okružju
Energija	Prijenos i pretvorba energije	<p>Prepoznaje različite izvore i oblike, prijenos i pretvorbu energije i opisuje važnost i potrebu štednje energije na primjerima iz svakodnevnoga života.</p> <p>Prepoznaje različite primjere korištenja, prijenosa i pretvorbe energije na temelju vlastitih iskustava.</p>	<p>izvori korištenja energije</p> <p>pretvorba energije</p> <p>utjecaj primjene energije na okoliš</p> <p>pohrana energije</p>

PODRUČJE ISPITIVANJA	POTPODRUČJA ISPITIVANJA	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI ⁵	SADRŽAJNA OSNOVA
		Prepoznaje prijenos, pretvorbu i povezanost energije u životnim ciklusima i ciklusima tvari u prirodi.	važnost prehrane za rast i razvoj

3.2. STRUKTURA ISPITA

Nacionalni ispit iz Prirode i društva za četvrti razred osnovne škole za učenike koji se školuju **prema članku 6. Pravilnika** sadrži ukupno **28 zadataka**, od čega je 68 % zatvorenoga tipa (19 zadataka višestrukoga izbora), a 32 % otvorenoga tipa (9 zadataka kratkoga odgovora i dopunjavanja).

U **tablici 6.** navedeni su broj zadataka i broj bodova za svako područje ispitivanja.

Tablica 6. Broj zadataka i broj bodova u ispitu za svako područje ispitivanja

PODRUČJE	UDIO ZASTUPLJENOSTI U ISPITU	BROJ ZADATAKA	BROJ BODOVA
Organiziranost svijeta oko nas	32 %	9	9
Promjene i odnosi	36 %	10	10
Pojedinac i društvo	18 %	5	5
Energija	14 %	4	4
UKUPNO	100 %	28	28

Ispit iz Prirode i društva traje ukupno **60 minuta**.

Učenicima koji se školuju prema **članku 6. Pravilnika**
vrijeme trajanja ispita **produljuje se za 50%**.

3.3. PRIMJERI ZADATAKA

1. primjer

Učenici žele zasaditi biljke **uz plažu** na otoku Hvaru.
Koje će biljke **najuspješnije rasti** na tome području?

- A. lipa, hrast, bazga
- B. vrba, topola, trska
- C. lovor, bor, hrast crnika

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Organiziranost svijeta oko nas

Potpodručje ispitivanja: Organiziranost živih bića

Odgojno-obrazovni ishod: Uočava/prepoznaje organiziranost ljudskoga tijela i životnih zajednica.

Kognitivna razina: primjena

Procijenjena težina: teško

2. primjer

Medvjed je u **zimskim** mjesecima izložen velikoj hladnoći.

Što **pomaže** medvjedu zadržati toplinu **zimi**?

- A. čvrsti zubi
- B. velike šape
- C. debelo krzno

Točan odgovor: C

Područje ispitivanja: Promjene i odnosi

Potpodručje ispitivanja: Ciklusi u prirodi

Odgojno-obrazovni ishod: Povezuje životne uvjete i raznolikost živih bića na različitim staništima te prepoznaje cikluse u prirodi.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: srednje teško

3. primjer

Ivan je posjetio **zaštićeno močvarno područje na istoku** Republike Hrvatske.

Koji je **park prirode** Ivan **posjetio**?

A. Papuk

B. Kopački rit

C. Samoborsko gorje

Točan odgovor: B

Područje ispitivanja: Pojedinaac i društvo

Potpodručje ispitivanja: Društvena odgovornost

Odgojno-obrazovni ishod: Prepoznaje važnost povijesnoga nasljeđa te nacionalnoga identiteta.

Kognitivna razina: pamćenje

Procijenjena težina: srednje teško

4. primjer

Kojom su bojom prikazane rijeke Sava, Kupa, Drava i Dunav na geografskim kartama?

Odgovor: _____

Točan odgovor: plavom, plavom bojom, plava

Područje ispitivanja: Organiziranost svijeta oko nas

Potpodručje ispitivanja: Snalaženje u prostoru

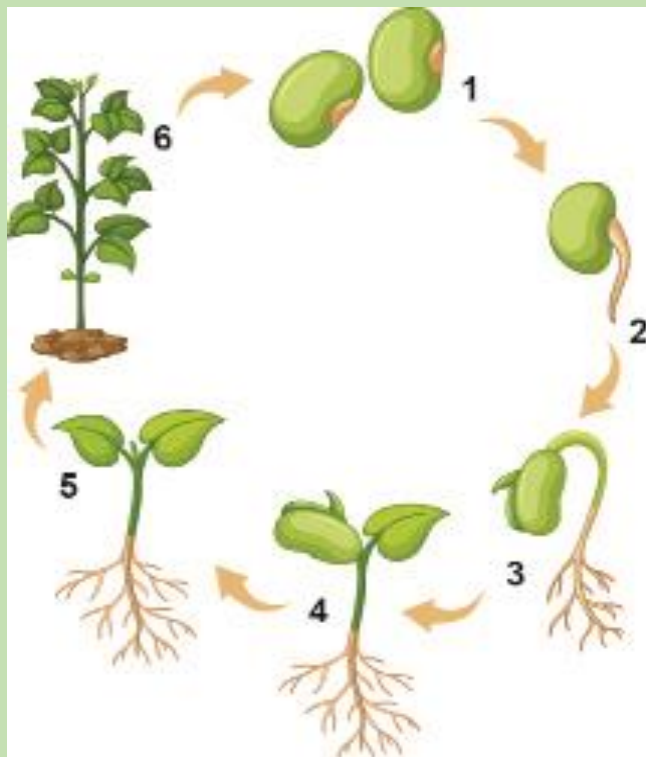
Odgojno-obrazovni ishod: Povezuje/uočava organiziranost lokalne zajednice, prepoznaje prikaze različitih prostora.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: lagano

5. primjer

Promotri sliku **životnoga ciklusa** biljke **graha**.

Kojim je **brojem** označen dio životnoga ciklusa graha koji mu **omogućuje upijanje** otopljenih **minerala iz tla**?

Odgovor: _____

Točan odgovor: 2

Područje ispitivanja: Promjene i odnosi

Potpodručje ispitivanja: Odnos prema prirodi i sebi

Odgojno-obrazovni ishod: Povezuje životne uvjete i raznolikost živih bića na različitim staništima te prepoznaje cikluse u prirodi.

Kognitivna razina: razumijevanje

Procijenjena težina: teško